

«Նոր ժամանակի կրթություն» ՀԿ

ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ
ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑ

ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ
ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Հետազոտության թեման՝ Կրտսեր դպրոցականների իմացական կարողությունների զարգացման առանձնահատկությունները

Առարկան՝ դասվար

Հետազոտող ուսուցիչ՝ Ռուզաննա Պուտանյան

Ուսումնական հաստատություն՝ ՆԺԿ

Երևան 2022

Բովանդակություն

Ներածություն -----	2
Ինչպե՞ս պատրաստել ձեր երեխային տանը դպրոց գնալու համար: Գործնական խորհուրդներ բոլոր ծնողներին. -----	4
Ինչ պետք է իմանա ապագա առաջին դասարանցին-----	5
Ինչպես սովորել լինել անկախ դպրոցում-----	6
Գիտել ի՞նչ, թե՞ զարգացում -----	7
Նախապատրաստե՞լ դպրոցին -----	8
Երեխայի հոգեբանական պատրաստվածությունը դպրոցին -----	9
Եզրակացություն -----	16
Գրականության ցանկ -----	17

Ներածություն

Շատ ուրախ իրադարձություն և իրարանցում է, ինչպես ասում են, «առաջին անգամ առաջին դասարան» գնալը, ինչպես ծնողների, տատիկ-պապիկների, այնպես էլ վեց տարին բոլորած կամ չբոլորած փոքրիկների համար: Սակայն մեկ շաբաթ, առավելագույնը տասը օր հետո տոնական, հուզական մթնոլորտն իր տեղը զիջում է առօրյա հոգսերին ու ծանր աշխատանքին: Ինչպե՞ս ենք մեր երեխային պատրաստում դպրոցի, ի՞նչ պետք է երեխան կարողանա ինքնուրույն անել, ի՞նչ հմտություններ և գիտելիքներ են կարևոր դպրոց գնալու համար: Այս և նման խնդիրներն են, որ ծառանում են ծնողի, երեխայի, ինչո՞ւ չէ, նաև ուսուցիչների և մանկավարժների առաջ:

Խորհրդային կրթությունը (գիտեմ, որ մարդիկ տարբեր մոտեցումներ ունեն խորհրդային կրթության նկատմամբ), հանուն արդարության ասեմ, որ շատ-շատ դրական կողմեր և առավելություններ ուներ: Առաջին հերթին այն համակարգված էր, և նախակրթարանից դպրոց անցումը կատարվում էր կազմակերպված, այն տրամաբանական շարունակական փուլ էր, և երեխայի ու ծնողի համար խնդրահարույց չէր, հատկապես՝ մանկապարտեզ հաճախած երեխայի համար: Գիտելիքների, հմտությունների և կարողությունների առումով դա մի շղթայի օղակ էր՝ բնական աճման փուլ ապահովող: Կա մի միտում, որ վերջին տարիներին նկատում եմ մեր մայրիկների և ընդհանրապես ծնողների շրջանում, և որը ինձ շատ է անհանգստացնում, ուստի ցանկանում եմ կիսվել ձեզ հետ իմ մտքերով: Մի տեսակ մոդայիկ է և անգամ մրցավազք է հիշեցնում 4-5 տարեկան երեխաների տարբեր քոլեջներ և զարգացման կենտրոններ հաճախելը: Երեխան տվյալ կենտրոնի, քոլեջի տնօրենի պատասխանատվության ներքո է: Տվյալ հաստատությունն իր ծրագրում կենտրոնական կամ միասնական ծրագրի տարր անգամ չի ներառում: Ես, քավ լիցի, իրավունք չեմ վերապահում ինձ քննադատական խոսք ասել, բայց հաճախ գիտեմ, որ նման հաստատությունները նույնիսկ գործունեության լիցենզիա (թույլտվություն) չունեն, չեն վերահսկվում և իրենց ծրագրերում շատ անկախ են: Ինչ-որ առումով դա գուցե լավ է և գովելի: Բայց ես ուզում եմ, որ ծնողը գիտակցի, թե իրականում ինչ է պետք իր երեխային այդ տարիքում: Երբեմն երեխան 6 տարեկանում գալիս է դպրոց ընդունվելու, և ծնողը հպարտ հայտարարում է, թե իր

երեխան 5 տարեկանից գրել-կարդալ գիտի: Ինչո՞ւ, հարգելի՛ ծնող, ուզում եմ հարցնել, ինչո՞ւ եք գողացել երեխայի մանկությունը, ինչո՞ւ չեք թողել, որ երեխան իր մանկական խաղը խաղա և զարգանա: Այդ տարիքի համար հազար ու մի զարգացնող բաներ կան, քան 5 տարեկանում գրել-կարդալն է: Մեր աշխատանքային փորձը ցույց է տալիս, որ այդպիսի «գիտակ» երեխաները, որ ժամանակից շուտ կիսատ-պռատ դպրոցական ծրագիրն են յուրացնում, դպրոցում սկսում են ձանձրանալ: Բայց հմուտ, բանիմաց մանկավարժը այդ կիսատ-պռատը պետք է լրացնի շատ կարևոր գիտելիքներով: Իսկ այդ խեղճ երեխան, որ հասցրել էր արդեն ձանձրանալ, հիմա էլ չի կարողանում ուշադրությունը կենտրոնացնել այնքան, որ զատի, թե ինքն ինչը գիտի, ինչը՝ ոչ, որպեսզի իր չիմացածը կարողանա յուրացնել: Ստացվում է, որ երեխան աստիճանաբար սկսում է հետ գնալ, քանի որ բաց է թողնում կարևոր ինֆորմացիան, և իր ոչ գրաճանաչ ընկերներից աստիճանաբար սկսում է հետ ընկնել: Իսկ ի՞նչ սովորեցնել: Ի՞նչ է պահանջվում վեց տարեկան երեխայից, այսինքն՝ ինչ սովորել նախադպրոցական տարիքում: Փորձեմ ներկայացնել ամենակարևորները.

1. պետք է ակտիվորեն զարգացնել երեխայի մանր մոտորիկան,
2. պետք է զարգացնել երեխայի ուշադրության կենտրոնացումը և հասցնել այն մաքսիմալի՝ 15-20 րոպե (ըստ հնարավորության),
3. զարգացնել երեխայի հիշողությունը,
4. զարգացնել կրեատիվությունն ու երևակայությունը,
5. զարգացնել տրամաբանությունը,
6. զարգացնել իր միտքն ազատ անկաշկանդ արտահայտելու ունակությունը,
7. սովորեցնել ինքնասպասարկման ամենատարրական էլեմենտները (հանվել, հագնվել, շորերը կոկիկ դնել, սեղանից օգտվել),
8. սովորեցնել անձնական հիգիենայի կանոններին հետևել (լվացվել, ատամները լվանալ, ինքնուրույն օգտվել զուգարանից և այլն),
9. սովորեցնել իր իրերը՝ գրքեր, տետրեր, գրիչներ կոկիկ օգտագործել, պահել և այլն:

Ինչպե՞ս պատրաստել ձեր երեխային տանը դպրոց գնալու համար:

Գործնական խորհուրդներ բոլոր ծնողներին.

Մի քանի տասնամյակ առաջ երեխաները դպրոց էին գնում նվազագույն գիտելիքների բազայով, որը տրվում էր մանկապարտեզում: Առաջին դասարանում երեխաները աստիճանաբար սկսեցին ծանոթանալ տառերին և թվերին: Ժամանակակից դպրոցական ծրագիր բավականին դժվար, այսօրվա երեխաները պետք է դպրոց գան որոշակի գիտելիքներով: Առաջին դասարանցին սովորաբար կարող է կարդալ, մի փոքր գրել տառերով, գումարել և հանել թվեր մինչև 10: Ինչպե՞ս է դա:

Ինչու՞ է ամեն տարի ավելանում ուսումնական բեռը: Ամենայն հավանականությամբ, սա է ժամանակների ոգին: Անգամ 50 տարի առաջ մարդիկ սովորում էին ինստիտուտում և տեխնիկումում, կրթություն ստացան և ամբողջ կյանքն աշխատեցին մասնագիտությամբ: Ներկայիս շուկան ժամանակակից մասնագետներին ավելի կոշտ միջավայրում է դնում: Այսօր ջրի երեսին մնալու համար պետք է անընդհատ սովորել, կատարելագործվել և զարգանալ: Ուստի դպրոցում ծրագիրն ավելի է բարդանում, մեծանում են պահանջները նույնիսկ առաջին դասարանցիների համար:

Դպրոցին պատրաստվելը բազմակողմանի գործընթաց է, որը ներառում է տարբեր առարկաների՝ կարդալու, հաշվելու, գրելու հմտություններ: Երեխան պետք է կարողանա զբաղվել ստեղծագործական տարբեր տեսակներով՝ ներկերով և մատիտներով նկարել, մոդելավորում, ապլիկացիա: Երեխան պետք է իմանա գույներ, ձևեր, եղանակներ և շատ ու շատ հետաքրքիր բաներ: Իսկ ապագա առաջին դասարանցին պետք է սոցիալապես հարմարեցված լինի՝ սա նշանակում է, որ երեխան պետք է կարողանա շփվել հասակակիցների և մեծահասակների հետ, չվախենալ նրանցից: Այս հողվածում մենք կխոսենք առաջին դասարանի նախադպրոցական երեխայի բազմակողմանի պատրաստման մասին, որը թույլ կտա լրացնել ձեր փոքրիկի ուսումնառության և հուզական վիճակը:

Ինչ պետք է իմանա ապագա առաջին դասարանցին

Որոշ ծնողներ մեծ սխալ են թույլ տալիս, երբ մտածում են դպրոցին պատրաստվելու մասին միայն ամռանը՝ դպրոց սկսելուց երեք ամիս առաջ: Որպես կանոն, սա ուղեկցվում է լուրջ սթրեսով, իրականում երեխան նախկինում չի հանգստանում ուսումնական տարի...

Այն վտանգավոր է իմունային համակարգի համար և նյարդային համակարգերեխա. Որպեսզի սովորելը լինի հարմարավետ և արդյունավետ, այն պետք է սկսվի դպրոցական գործընթացի մեկնարկից շատ առաջ: Աստիճանաբար, երեք տարեկանից, դուք կարող եք երեխային սովորեցնել հաշվել իր ձեռքերի մատները, պատմել նրան դրա մասին. շրջակա բնությունը սովորել գույները և այլն: Իսկ հինգ տարեկանից նախապատրաստությունը պետք է ավելի լուրջ լինի: Երեխաներ, ովքեր ներս են մտնում Մանկապարտեզ իսկ զարգացման հատուկ կենտրոններն այս առումով շատ ավելի պատրաստված են:

Չէ՞ որ մայրը, եթե անգամ շատ ժամանակ տրամադրի իր երեխային և պարբերաբար աշխատի նրա հետ, չի կարող այդքան ծավալուն հաղորդում լուսաբանել: Ահա որոշ հմտություններ և գիտելիքներ, որոնք պետք է ունենա ապագա առաջին դասարանցին:

Ստուգեք

Սա մաթեմատիկայի և հաշվման հիմունքներն են, որոնք առաջին հերթին բաղկացած են թվերի գերազանց իմացությունից: Երեխան պետք է հասկանա մինչև 100-ը հաշվելու սկզբունքը, նա պետք է կարողանա հաշվել ոչ միայն մեկից, այլ տրված թվից, օրինակ՝ իրեն ասել են 4, իսկ երեխան շարունակել է՝ 5, 6, 7 և այլն: 10-ի ընթացքում երեխան պետք է կարողանա անվանել հարակից թվեր: Այսինքն՝ տրվում է 7 թիվը, երեխան պետք է որոշի, որ դրանից առաջ կա 6, իսկ յոթից հետո՝ 8: Երեխան պետք է ծանոթ լինի ավելի, պակաս և հավասար հասկացություններին, նա պետք է կարողանա համեմատել թվերը ներսում: 10. Ապագա առաջին դասարանցին պետք է ոչ միայն անգիր սովորի թվերը, այլև հասկանա դրանց նշանակությունը, նա պետք է կարողանա հաշվել խնձոր, քաղցրավենիք, այլ առարկաներ:

Որոշ դպրոցներ ունեն պահանջներ, որոնք երեխան պետք է կարողանա գումարել և հանել 10-ի սահմաններում, երեխան պետք է իմանա, թե որն է գումարածն ու միևուր: Երբեմն պահանջվում է ոչ միայն պարզ, այլև հակադարձ հաշվարկ: Անպայման 6-7 տարեկան երեխան պետք է իմանա հիմնական երկրաչափական ձևերի անունները՝ շրջան, քառակուսի, օվալ, եռանկյուն և այլն: Սա այն հիմնական մաթեմատիկական գիտելիքներն են, որոնք երեխան պետք է ունենա դպրոցից առաջ:

Նամակ

Շատ երեխաներ գիտեն գրել դպրոցի համար, բայց միայն տպագիր, ոչ մեծատառ: Երեխան պետք է իմանա բոլոր տառերը, պետք է կարողանա գրել պարզ բառեր (թույլատրվում է, եթե նա շփոթում է E-ն ու Z-ը, գրում է մի քանի տառ հայելային պատկերով): Երեխան պետք է տարբերի ձայնավոր հնչյունները բաղաձայններից, նա պետք է իմանա տառերի և հնչյունների տարբերությունները: Ապագա առաջին դասարանցին պետք է կարողանա բառը բաժանել վանկերի, նա պետք է որոշի նշված տառի տեղը բառով՝ սկզբում, մեջտեղում կամ վերջում: Եթե մտածում եք տառերի մասին, երեխան պետք է այս տառի համար մի քանի բառ անվանի: Երեխան պետք է կարողանա ճիշտ բռնել գրիչը, նկարները գծել եզրագծի երկայնքով՝ առանց մատիտը թղթից հանելու: Սովորաբար այս տարիքում երեխաները կարողանում են ուղիղ և ալիքաձև գծեր գծել, մատյաններում ուրվագծել զանազան գծերով զանգուրներ: Նախադպրոցական երեխան, որպես կանոն, բավականին ճշգրիտ նկարում և ներկում է նկարները:

Ինչպես սովորել լինել անկախ դպրոցում

Երեխային դպրոց ուղարկելիս ծնողները պետք է հասկանան, որ այսուհետ փոքրիկը հիգիենայի առումով կմնա իրեն: Ուսուցիչ տարրական դասարաններ, իհարկե, շատ առումներով օգնում է երեխաներին, բայց սա դեռ մանկապարտեզում ուսուցիչ և բուժքույր չէ: Մինչև յոթ տարեկան երեխան պետք է կարողանա ամբողջովին հագնվել և մերկանալ ինքնուրույն՝ կապել կոշիկի կապերը, օգտագործել կայծակաճարմանոթներ և գամներ, կոճկել, բացել և փակել հովանոցը, փոխել հագուստը ֆիզիկական դաստիարակության համար, դնել իրեր, մաքրել, պահել: իր աշխատանքային տարածքը կարգով. Սա նույնքան կարևոր է, որքան կարդալ և գրել կարողանալը:

Բացի այդ, երեխային պետք է դաստիարակել, բացատրել նրան հասարակության մեջ վարքի կանոնները: Նա պետք է հասկանա, որ անհնար է վազել, բղավել ու տրվել դասին: Դուք չեք կարող կռվել, վիրավորել թույլերին, կռվարար անել, հետ շարտել, հայհոյել և այլն: Պետք է բարևել, տեղը զիջել մեծերին, լավ հոգ տանել դպրոցի կահույքի մասին, պետք է օգնել աղջիկներին դիմանալ ծանր բաներին: Երեխան պետք է իմանա այս բոլոր տարրական կանոնները նախքան դպրոց մտնելը, սրանք էթիկետի հիմնական նորմերն են: Երեխային մեծացնելը գալիս է ընտանիքից, հիշեք սա.

Բացի հիգիենայի չափանիշներից և գրելու և կարդալու հմտություններից, շատ կարևոր է երեխայի հոգեբանական նախապատրաստումը դպրոցին: Ահա մի քանի խորհուրդներ և հնարքներ, որոնք կարող են օգտակար լինել ապագա առաջին դասարանցիների մայրերին:

Գիտելի՞ք, թե՞ զարգացում

Մի քանի սկզբունք եմ ուզում նշել, որ գուցե օգնեն ծնողներին իրենց երեխաների զարգացմամբ զբաղվելիս:

1. Գիտելիքը պիտի երեխայի տարիքին համապատասխան լինի: Ո՞ր գիտելիքը կարող է համապատասխանել երեխայի տարիքին: Երեխայի տարիքին համապատասխանում են իրեն շրջապատող իրականության և իրեն հասանելի նյութերի ու հարաբերությունների մասին գիտելիքները: Այն ամենը, ինչի հետ երեխան չի առնչվում իր կյանքում, կենցաղում և առօրյայում, չի կարող զարգացնող լինել:
2. Գիտելիքը դեռ զարգացում չէ: Գիտելիքով հարուստ երեխաները հա 4 ճախ սոցիալապես տհաս են, հուզականորեն անկայուն և գուրկ ինքնուրույնությունից: Դա տեղի է ունենում այն պատճառով, որ երեխան մի բանի հաշվին մեկ այլ բան է ձեռք բերում: Այսինքն, երբ երեխային, զրկելով խաղից ու ինքնաբուխ լինելու հնարավորությունից, պարտադրում ենք գիտելիքներ սերտել և տեղեկություններ կուտակել, կորցնում ենք նրա անձնային զարգացման և ինքնուրույնության ձևավորման հնարավորությունը:
3. Գիտելիքը պիտի «կենդանի» լինի: Այսինքն, երեխան պիտի կարողանա շոշափել, զգալ, համտեսել, լսել ու տեսնել այդ գիտելիքը: Այսինքն, երեխան պիտի առնչվի դրան: Ծաղկի, մրգի, բանջարեղենի, ավազի, հողի, ջրի, մետաղի ու փայտի, հեղուկ և պինդ մարմինների, շոգի ու ցրտի, բույսերի ու կենդանիների, եղանակի, բարու ու չարի, սպորտի, մարմնի, ընտանիքի, սեռերի մասին գիտելիքները կարող են յուրացնել փոքր տարիքի երեխաները: Բայց վստահ եմ, որ շատ ծնողներ դրանց մասին շատ չեն խոսում երեխաների հետ, իսկ անհա լրացուցիչ լիքը բան են սովորեցնում՝ տարբեր լեզուներով հաշվել, ճանաչել գույները և այլն:
4. Նախադպրոցական տարիքի երեխային պետք է մանկապարտեզում սովորեցնեն ուղղորդված և հստակ ծրագրով, որը մշակել և պատրաստել են մասնագետները: Տանը պետք չէ ուղղորդված ուսուցանել երեխային: Դա

ճնշում է նրա ինքնուրույնությունը: Մանկապարտեզում նույնպես չպետք է դա մատուցվի հրամայական երանգներով. սա էլ մի առանձին թեմա է:

5. Եթե ձեր երեխան դեռ չի կարողանում ինքնուրույն ուտել, հագնվել/հանվել, սանրվել, հագնել կոշիկները, օգտվել զուգարանից, շփվել հասակակիցների հետ, լսել և ենթարկվել կանոններին, խաղալ կանոններով խաղեր, ապա նրան այլ բաներ, «անկենդան» գիտելիքներ տալ պետք չէ: Այն, ինչը երեխան չի օգտագործելու ու չի տեսնելու, պետք չէ սովորեցնել նրան: Փողոցում վարքի կանոններ սովորեցրեք, խանութից օգտվել սովորեցրեք, մրգային աղցան պատրաստել սովորեցրեք, իսկ աշխարհագրություն և ֆիզիկա կսովորի դպրոցում, երբ արդեն կմտածի ճամփորդելու ու աշխարհի չորս ծայրերի մասին:

Նախադպրոցական տարիքում երեխայի մտածողությունն ԱԿՆԱՌՈՒ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ և ԱԿՆԱՌՈՒ ՊԱՏԿԵՐԱՎՈՐ է: Զարգացում մի ակնկալեք, եթե ձեր երեխային սովորեցնում եք մի բան, որը հասկանալու համար նրան պետք է վերացական մտածողություն, իսկ վերացական մտածողությամբ նա կօժտվի շատ ավելի ուշ՝ միջին դպրոցական տարիքում: Իհարկե, այս տարիքում երեխաները հավատում են հրաշքների ու հեքիաթների, բայց դրանց մասին ևս ակնառու պատկերավոր պատկերացումներ են ձևավորվում, ինչի հետևանքով էլ հավատում են, որ գայլը կգա կտանի իրենց, իսկ ահա անտառում էլ կախարդներ են ապրում:

Նախապատրաստել դպրոցին

Երեխային դպրոցին նախապատրաստել ասելով՝ շատ ծնողներ ու նույնիսկ մանկավարժներ հասկանում են նրան գիտելիքներով (գրելու, կարդալու, թվաբանական հմտություններով) զինելը: Սակայն, դպրոցին նախապատրաստել ասելով՝ առաջին հերթին հասկանում ենք. Ինքնուրույնություն Երեխան դպրոց հաճախելուց առաջ արդեն պիտի լիարժեք տիրապետի ինքնուրույն հագնելու-հանվելու, իր անկողինը՝ թեկուզև անփույթ, հավաքելու, ուտելու, իր պայուսակը դասավորելու, գուգարանից կոկիկ օգտվելու, իրեն հուզող հարցերը տալու, խնդրանք արտաբերելու և այլ նմանատիպ տարրական հմտությունների:

Առաջին հայացքից այս պարզ թվացող հատկություններն ամենաշատն են ճնշվում մեր ընտանիքներում, որտեղ երեխային ամեն քայլափոխի կա՛մ ծառայում են, կա՛մ թելադրում: Ինքնուրույնության պակասը ամենաշատն է խանգարելու երեխային ուսուցման գործընթացում: Ուշադրությունը կենտրոնացնելու կարողություն Ծնողների մեծ մասը գիտի, որ փոքրիկ երեխաները դժվարանում են իրենց ուշադրությունը երկար ժամանակով կենտրոնացնել միևնույն գործի կամ դասի վրա: Սա անհանգստության առիթ չէ, և ոչ մի դեպքում պետք չէ երեխայի մեջ ինչ-որ շեղումներ փնտրել: Նմանատիպ խնդիրներն այս տարիքի երեխաների համար միանգամայն բնական են:

Բազմաթիվ ծնողներ բողոքում են, որ երեխան դժվարանում է իր տեղում նստել երկար ժամանակ: Պատճառը կարող է լինել երեխայի ֆիզիկական կամ մտավոր խիստ ծանրաբեռնվածությունը: Հնարավոր է, որ նա բավարար չի քնում կամ հանգստանում, կամ օրվա ընթացքում սթրեսային իրավիճակներում է հայտնվում: Այս խնդիրներն անպայման պիտի ծնողների ուշադրության կենտրոնում լինեն: Երեխայի վարքի ցանկացած տևական և կայուն փոփոխություն պիտի ուշադրության արժանանա: Պետք է անպայման պարզել երեխայի դժվարությունների պատճառները:

Խոսքի զարգացում Ծնողները կարող են նպաստել երեխայի խոսքի զարգացմանը՝ բառերը ճիշտ արտասանելով, երեխայի սխալ արտասանություններն ուղղելով: Դպրոց գնալուց առաջ երեխան պիտի տիրապետի բանավոր խոսքին՝ ճիշտ արտասանի իրեն ծանոթ բառերը, ազատ և անկաշկանդ խոսի, ըստ անհրաժեշտության բարձր կամ ցածր՝ սեփական մտքերն արտահայտել կարողանա, հեքիաթների ու պատմությունների մասին հարցերին պատասխանի, հարցեր տա, եթե ինչ-որ բան պարզ չէ իրեն, անգիր հիշի կարճ բանաստեղծություններ և այլն:

Լսելու կարողություն Լսել կարողանալը շատ կարևոր հմտություն է, որը պիտի օգնի նրան գիտելիքներ ձեռք բերել, որպես անձ ձևավորվել բազմազան իրավիճակներում ողջ կյանքի ընթացքում: Երեխային լսել սովորեցնելու մի քանի միջոց կա, սակայն դրանցից ամենակիրառականը մեկն է: Նախադպրոցական տարիքի երեխայի համար պետք է ոչ փոքր տեքստերով շատ հեքիաթներ կամ զանազան պատմություններ կարդալ: Խոսքի զարգացումը, գրագիտությունն անմիջականորեն կախված են երեխային շրջապատող միջավայրի գրագետ խոսքի հազեցածությունից: Երեխայի միջավայրը գրագետ խոսքով առավել հազեցած դարձնել կարող են ձայնասկավառակները, ծնողների ճիշտ ու հարուստ բառապաշարը:

Երեխայի հոգեբանական պատրաստվածությունը դպրոցին

Նախադպրոցական տարիքում երեխայի առաջատար գործունեությունը խաղն է: Խաղի միջոցով նա սովորում է աշխարհը, փորձում մեր մեծահասակների աշխարհի դերերը, զարգացնում երևակայությունը, դա ֆանտազիան է, որը հզոր խթան է մտածողության զարգացման համար: Բայց 7 տարեկանում երեխան սկսում է հասկանալ, որ խաղը, խաղալիքները փոքրիկների համար են, նա արդեն ցանկանում է ներթափանցել մեծահասակների աշխարհ, ինչ -որ լուրջ բան անել, վեր կենալ, ասես, իր զարգացման հաջորդ քայլին: , Նախադպրոցական տարիքի երեխան գիտակցում է, որ մեծահասակների կյանքն այլ է, նա հասկանում է, որ եթե մայրը զվարճանքի համար շիլա է պատրաստում, ապա ամբողջ ընտանիքը սոված մնալու վտանգի տակ է: Կարևոր է, որ երեխան չվախենա ինչ -որ նոր բան փորձելուց, և դա պահանջում է մեծահասակի ճիշտ արձագանք, որպեսզի չուսահատվի երեխային: Երբ մենք յուրացնում ենք ինչ -որ նոր գործունեություն մեզ համար, բոլորիս համար շատ կարևոր է հավատալ մեր հանդեպ և մեր սիրելիների աջակցությանը. «Ես այնտեղ եմ, ես կօգնեմ, գուցե դա անմիջապես չստացվի, ժամանակի ընթացքում դուք կսովորեք » և այլն: Եվ հետո երեխան կարող է հանգիստ ընկալել սկզբում անհաջողության հնարավոր իրավիճակը:

Եվ երբ նրան դա հաջողվում է, երեխան պետք է տեսնի մեր ուրախությունը, մեր հավանությունը, սա նրա համար կարևոր փորձառություն է: Մա անհատական զարգացման պահ է. Նա կարողացավ, նա դարձավ այլ կերպ, նրա ինքնագնահատականը բարձրանում է: Երբ երեխային դրդում է խաղի մոտիվացիան, օրինակ՝ դասական խաղերում հաղթելու համար, նա ինքն իրեն կսովորի հաղթելու համար:

Այսպիսով, ո՞րն է երեխայի հոգեբանական պատրաստվածությունը դպրոցին, ինչպիսի՞ երեխա կարելի է անվանել դպրոցին պատրաստ: Երեխա, որի մոտիվացիոն պատրաստակամությունը նույնպես ձևավորված է- այսինքն նոր բան սովորելու և սովորելու ցանկություն, դա հենց խաղն է, որ դնում է մոտիվացիոն պատրաստակամությունը. և կամավոր պատրաստակամություն. երբ երեխան կարող է կարգավորել իր վարքը, ինչը նրան թույլ է տալիս անել մի բան, որը դասարանում այնքան էլ հետաքրքիր չէ և մտավոր պատրաստակամությունը

գիտելիքն ընկալելու և այն ընդհանրացնելու ունակությունն է. և խոսքի զարգացումն իրենն է բառապաշարն երեխայի ձայները տարբերելու ունակությունը, այսինքն՝ հնչյունական լսողությունը: Ցավոք, մեր կյանքում գաջեթների գալուստով և աշխատող ծնողների հետ շփման բացակայությամբ, ինչպես նաև երեխայի կյանքում խաղաժամանակի նվազումով, խոսքի համար պարզապես տեղ չկա և զարգանալու ժամանակ չկա: Բայց խաղի և այլ մարդկանց հետ շփման մեջ է, որ ինքնաբերաբար զարգանում է խոսքը:

Դպրոցին հոգեբանական պատրաստվածության հաջորդ կարևոր բաղադրիչը ինքնագնահատումն է, որը նաև անհատականության զարգացման կարևոր ցուցանիշ է: Ինքնագնահատականը հնարավորություն է տալիս մարդուն ընտրություն կատարել կյանքի տարբեր իրավիճակներում, որոշում է նրա նկրտումների և արժեքների մակարդակը և ուրիշների հետ հարաբերությունների բնույթը:

Սկսելով ձևավորվել վաղ մանկությունից, երբ երեխան սկսում է առանձնանալ իրեն շրջապատող մարդկանցից, նա շարունակում է փոխվել իր ողջ կյանքի ընթացքում՝ դառնալով ավելի ու ավելի քննադատական և բովանդակալից: Որպես ինքնագիտակցության հատուկ բաղադրիչ ինքնագնահատականի զարգացման առավել բարենպաստ ժամանակահատվածը կրտսերն է դպրոցական տարիքը, այնպես որ դուք պետք է վճարեք Հատուկ ուշադրությունդրա զարգացումը այս շրջանում: Դասեր անցկացնելիս պահպանվում են անարժեքության, ընդունման, անվտանգության, աջակցության պայմանները: Դրա համար ձեզ հարկավոր է դրականորեն ամրապնդել երեխայի գաղափարները, արձագանքներն ու գործողությունները. օգտագործել սխալը որպես հնարավորություն ծանոթ, նոր ինչ -որ անսպասելի հայացքի համար; հնարավորինս հարմարվել երեխաների բոլոր հայտարարություններին և գործողություններին; ստեղծել փոխվստահության մթնոլորտ. ապահովել երեխային ընտրության և որոշումների կայացման անկախությամբ՝ սեփական առաջխաղացումը ինքնուրույն վերահսկելու ունակությամբ: Դասարանում երեխաների ամենօրյա փորձը պարտադիր օգտագործվում է: Սա թույլ է տալիս երեխային զգալ, որ այն, ինչ հիմա կատարվում է իր հետ, կարևոր է:

Երեխան դեռ ի վիճակի չէ կանխագուշակել իր կյանքը, կենտրոնանալ այն քանի վրա, ինչը օգտակար կլինի ապագայում: Նա ապրում է այստեղ և այժմ, և ապագայի մասին մեծահասակների բոլոր խոսակցությունները չեն ազդում երեխայի վրա: Բայց այն, ինչ այժմ կատարվում է նրա հետ, ամենակարևորն է: Նախադպրոցական տարիքը վճռորոշ ժամանակաշրջան է մարդու կյանքում, երբ ձևավորվում են առավել հիմնարար կարողությունները, որոնք որոշում են մարդու հետագա զարգացումը:

Այս տարիքը, ինչպես և ոչ մեկը, լի է երեխաների սոցիալականացման շատ կարևոր ձեռքբերումներով, քանի որ այս ընթացքում երեխաները սովորում են տիրապետել սեփական հույզերին, զարգացնում են մոտիվացիոն ոլորտ, և երեխաները կամավոր վերահսկում են իրենց վարքագիծը և սեփական գործողությունները: Վեց տարեկանում նախադպրոցական տարիքի երեխաները հաստատապես հաստատել են այնպիսի դիրքորոշում, ինչպիսին է «Ես և հասարակությունը»:

Ի՞նչ է պետք երեխային, որպեսզի նա կարողանա անել մինչև դպրոցի սկիզբը: Դպրոցական տարիքում երեխայի համար կարևոր է, որ նա արդեն ունենա մոդելային փորձ և կանոնին համապատասխան: Փաստն այն է, որ դպրոցը չի ստեղծում այդ հմտությունը, բայց ակտիվորեն օգտագործում է այն: Հասկացեք և խոսեք այն լեզվով, որով կանցկացվի ուսուցում: Հասկացեք տեքստերի, հեքիաթների, պատմություններին վերաբերող իմաստը: մոտիվացիա է, ճանաչողական կարիք, սովորելու սկսելու անհրաժեշտություն: Ինչի՞ մասին են լինելու դասերը:

Հոգեբանի մոտ 6-7 տարեկան երեխաների դպրոցական նախապատրաստման ծրագիրը ներառում է բազմաթիվ գործողություններ. երեխաների հետ միասին կկարդանք, կքննարկենք, կնկարենք, կխաղանք և բեմադրենք այն, ինչ նրանք կարդացել են, մենք կքննարկենք, թե ինչն է հուզում և հետաքրքրում երեխային, մենք ծալելու ենք օրիգամի, խճանկարներ ըստ նախշի, մենք պատճենելու ենք օրինակը (կրկնել նախշերը, գծագրեր) ըստ սխեմայի, մենք կռահելու ենք հանելուկներ, լուծելու ենք հանելուկներ, հանելուկներ, մենք կողմնորոշվելու ենք տարածության մեջ (առաջ-հետև-ձախ-աջ-ավելի մոտ-ավելի-

վերև-ներքև). մենք կգնանք քարտեզի վրա `փնտրելու համար ձնծաղիկներ, սառցալեզվակներ, թռչնաբուծարաններ (բայց դուք երբեք չգիտեք, թե ինչ ենք ուզում հետաքրքիր բաներ փնտրել):

Հնարավորությունների ծիլերի մրցաշար. Խաղացել են մանկության տարիներին «Այգեպան», «Այո և ոչ», «Ուտելի-անուտելի», «Լույս փորագրություն »): Այժմ կան բազմաթիվ կրթական սեղանի խաղեր, որոնք հարստացնում են մեր հաղորդակցությունը և երեխայի խաղային գործունեությունը: Եվ սա երեխայի համար աշխարհը ճանաչելու, ինչ -որ բան սովորելու շատ բնական միջոց է: Փորձառու մանկավարժ-հոգեբան Ելենա Վլադիմիրովնա Նագանան դասեր է վարում ` նախապատրաստվելով դպրոցին: Ելենա Վլադիմիրովնան նախապատրաստում է ապագա առաջին դասարանցիներին երեխայի ճանաչողական հետաքրքրության զարգացման և աջակցության միջոցով, օգնում է ձևավորել դրական վերաբերմունք:

Եզրակացություն

Երեխայի համար ամենալավ սովորելու միջոցն օրինակ ծառայելն է: Ձեր երեխայի մեջ ընթերցանության նկատմամբ սեր արթնացնելու միջոցը գիրք կարդալն է: Օրվա մեջ հատկացրե՛ք մեկ ժամ, երբ դուք կարդում եք երեխայի համար: Ընթերցանությունն ավարտե՛ք ամենահետաքրքիր տեղում եւ շարունակությունը թողե՛ք հաջորդ օրվան: Ոչ պակաս կարևոր է, որպեսզի երեխան ընտանիքի բոլոր անդամներին պարբերաբար տեսնի գիրք կարդալիս: Շատ հաճախ աշխատանքից հոգնած տուն գալով՝ միացնում եք հեռուստացույցը կամ, հատկապես մայրիկները, զբաղվում են տան գործերով: Սակայն շատ կարևոր է հիշել, որ ձեր երեխան ձեզ չի տեսնում աշխատավայրում, հետեւաբար, ձեր վարքի մասին հետեւություններ է անում միայն ձեր տանը եղած ժամանակ: Այդ պատճառով անհրաժեշտ է սովորություն մշակել եւ զբաղվել ընթերցանությամբ: Երեխայից սեր գրի եւ գրականության հանդեպ կարող եք պահանջել միայն այն դեպքում, երբ ինքներդ էլ եք դրան ուշադրություն ու ժամանակ տրամադրում:

Եվ վերջում անդրադառնամ երեխային նպատակադրված տառեր, թվեր, կարդալ, գրել սովորեցնելուն, լինի դա տանը, թե մանկապարտեզում, ինչը շատ տարածված է մեզանում: Ուսումնական գործընթացում ամենակարևոր տարրերից մեկը նոր բան սովորելու և նոր ձեռքբերումից ստացված դրական հույզերով՝ գիտելիքի նկատմամբ սերն ամրապնդելն է: Քանի որ առաջին դասարանում հիմնականում անցնում են տառաձանաչություն եւ թվաբանություն, դրանք երեխայի համար պիտի լինեն նորություններ: Եթե նա այդ ամենն արդեն գիտի, առաջին դասարանը դառնում է կրկնություն: Սրանով դուք նպաստում եք ձեր երեխայի մեջ ուսման նկատմամբ սերը կոտրելուն եւ նրա համար դպրոցական կյանքի սկիզբն առավել ձանձրալի եք դարձնում:

Գրականության ցանկ

1. Գյուլամիրյան Ջ. Հ., «ԶԱՆԳԱԿ» այբբենարանի և «ԵՍ ՍՈՎՈՐՈՒՄ ԵՍ ԳՐԵԼ» աշխատանքային տետրերի մեթոդական ուղեցույց, Եր., 2003, 178 էջ:
2. Թեթև մտավոր հետամնացություն ունեցող երեխաների ուսուցման մեթոդական ձեռնարկ, մայրենի (1-4-րդ դասարաններ), Աշխ. խումբ՝ Կ. Չիրուխյան, Լ. Ավագյան, Գ. Մկրտչյան և այլք, Եր., 2009, 63 էջ:
3. Հարությունյան Մ., Պողոսյան Ա., Ավագյան Ա., Գևորգյան Ե. (Խմբ.) (2020) Ներառական կրթության ռազմավարություն: Դասագիրք: Մինեապոլիս, Մինեսոթա, ԱՄՆ. Մինեսոթայի համալսարան: ՅՈՒՆԻՄԵՏ Հայաստան և Խ. Աբովյանի անվան հայկական պետական մանկավարժական համալսարան, Երևան, Հայաստան, 19-20
4. Հովհաննիսյան Վ.Ա. և ուրիշներ. Մաթեմատիկա-1 (մեթոդական ուղեցույց) Վ.Ա. Հովհաննիսյան, Վ.Ս. Սարգսյան, Ռ.Հ. Հովսեփյան, -Եր.: «Արևիկ», 2006թ.-112 էջ: